

J.P. Helsinki
T.M.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C27.

ASIA:

Budapestissä olevan lähetystön rap. no 1.

Ministeri Talar.

Hämeenlinna, 18/6 1932.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINSKA BESKICKNINGEN

N:o 1108

Köpenhaminassa, kesäkuun 18 pnä 1932.

*Arvo Ulkoasiainministeriöön
4 Sittenin raportin
Savolainen*

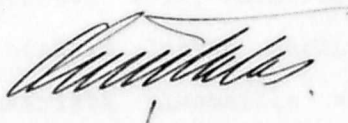
ULKOASIAINMINISTERIÖ		
18/6/32	18/6/32	
27/6-32		
Ryhmä	Osasto	Asia
5	207	

Herra Ministeri,

Saan täten kunnioittaen lähettää Buda-
pestissa olevan Lähetystön raportin N:o 1, jonka
nimikkeenä on:

Valuuttasäännöstely.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvim-
män kunnioitukseni vakuutus.

Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A. S. Yrjö-Koskinen.

Helsinki.

*1/ Suomen P
2/ Valt. Min.
3/ O. Y. Alkot. H. B.*

SUOMEN BUDAPESTISSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 1.

Köpenhamina- ssa 18 p:nä kesä- kuuta 1932.

ULKOASIAINKESKUSTE		
18/6/32	18/6/32	18/6/32
23/6/32	23/6/32	23/6/32
5	027	ACIA

Asia: Valuuttasäännöstely.

Nykyinen taloudellinen pula on kohdannut Unkaria erittäin ankarana, syystä, että tämän maan toimeentulo nykyään pääasiallisesti on perustettu maatalouteen. Niinpä kaksi kolmattaosaa Unkarin viennistä on maataloustuotteita. Vaikkakin maataloustuotteitten valtava hinnanlasku on tunnettu asia, mainittakoon kuitenkin, - havainnollistuttaakseni hintain laskun merkitystä Unkarin taloudessa - että jos Unkarista ulkomaille v. 1931 viedyistä maataloustuotteista olisi saatu sama hinta kuin v. 1928, olisi näitten tuotteitten arvo ~~xxxx~~ ollut 169 milj. pengöä eli noin 1700 milj. Smk. suurempi. Tähän tulee lisäksi, että useimmissa maissa, joihin Unkarin vienti on tapahtunut, tuontia on suuremmassa tahi pienemmässä määrin vaikeutettu, josta on ollut seurauksena, että Unkarin vienti näihin maihin määrältäänkin on pienentynyt. Ei sentähden sovi ihmetellä, että Unkarin vuoden 1931 viennin arvo oli kokonaista 345 milj. pengöä pienempi kuin viennin arvo v. 1930, jolloin jo arvo oli edellisiin vuosiin nähden vähentynyt. Kun Unka-

Jakelu (alempana olevien ohjeiden mukaan):

- 1) Tavallinen. .... lle.
 2) Tavallinen ja lisäksi ..... lle.
 3) Ei tiedoituksiin. .... lle.
 4) Ei tiedoituksiin, mutta ..... lle.

rilla ei ollut muita mahdollisuuksia korvata tätä viennin arvon pienenemistä, oli selvää, ettei maa kauan jaksaisi suorittaa ulkolaisten velkainsa korkoja ja lyhennyksiä. Jo vuoden 1931 ensimmäisellä puoliskolla oli tämä ollut mahdollista vain kuluttamalla Unkarin Kansallispankin valuuttavarastoa. Ehkä olisi voitukin näin päästä jonkun aikaa eteenpäin, jollei Österreichische Creditanstaltin vaikeuksiin joutuminen olisi tapahtunut. Mutta heti tämän jälkeen kävi ulkomaisten valuuttain kysyntä Unkarissa aivan ylivoimaiseksi. Mikäli siihen vaan oli tilaisuutta, ryhtyivät ulkomaalaiset vaatimaan takaisin Unkarille myöntämäänsä luottoa tahi sinne sijoittamiaan rahoja, mikä m.m. osoittautui siinäkin, että unkarilaisia arvopapereita virtasi ulkomailta Unkariin takaisin. Myöskin Unkarissa itsessään kasvoi levottomuus, josta taasen oli seurauksena, osittain kasvava luoton tarve, osittain ulkolaisten valuuttain kysynnän suureneminen. Unkarin Kansallispankki koetti kuitenkin tyydyttää kysyntää ja ryhtyi puolustamaan valuuttavarastoaan ainoastaan korottamalla $1\frac{1}{2}$ %:lla diskonttokorkoa. Tämä ei kuitenkaan paljoakaan auttanut. Valuuttavarasto pieneni toukokuun alusta heinäkuun puoliväliin 200 milj. pengöä eli pyörein luvuin 2 miljaardia Smk. Tällaista rynnistystä pankki ei voinut tavallisin keinoin enää vastustaa. Pankki turvautui lainanottoon ja saikin Saksan Reichsbankilta, B.I.Z:lta ja eräiltä toisilta rahalaitoksilta suunnilleen 30 miljoonan dollarin lainoja, mutta pitkälle eivät nämä lainavaratkaan riittäneet.

Kun Unkarissa, syistä, joitten esittäminen täällä veisi liian pitkälle, ei katsottu kultakannasta luopumista mahdolliseksi, täytyi sen ryhtyä valuuttasäännöstelyyn ja siihen ryhdyttiin viime vuoden heinäkuun 17 p:nä.

Esitän seuraavassa miten valuuttasäännöstely on toimeenpantu.

Ensinnä pari yleistä huomautusta.

Valuuttasäännöstelyssä tehdään ero Unkarissa asuvain ja ulkomailla asuvain välillä. Sitävastoin kysymys, minkä maan kansalainen joku on, on tässä suhteessa miltei merkityksetön.

Lain kautta elokuun 15 p:ltä 1931 luotiin käsite kultapengö. Kultapengön luomisen tarkoituksena oli palauttaa yleisön keskuudessa luottamus pengön arvon pysyväisyyteen. Jo mainituksessa laissa säädettiin sentähden, että sanotun lain voimaan astumisesta alkaen ovat kaikissa maksusitoumuksissa, mitä laattua ne olivatkin, pengö katsottava kultapengöksi. Tämän kultapengön arvo kullassa määrättiin samassa laissa 0,26315789 grammaksi hienoa kultaa.

Ulkomailla asuvilla saattaa nykyään Unkarin pankeissa ja muissa rahalaitoksissa olla viisi eri valuuttasäännöstelyn aiheuttamaa tiliä.

Nämä tilit ovat:

1) Vapaa ulkolainen kultapengö-tili.

Tällaiselle tilille voidaan merkitä ainoastaan viime vuoden heinäkuun 17 p:n jälkeen Unkariin tuotujen ja siellä vaihdettujen, ulkomailla asuvalle kuuluvien rahojen arvo, kuin myöskin siirtoja samanlaiselta toiselta tililtä. Tällaista tiliä saa tilinpitäjä sekä Unkarissa että ulkomailla vapaasti käyttää.

2) Kotimainen kultapengö-tili.

Tällaiselle tilille merkitään ne erät, jotka joko olivat asianomaisen tilinpitäjän tilillä ennen heinäkuun 17 päivää 1931 tai mitkä tämän päivän jälkeen Unkarin Kansallispankin nimenomaisella luvalla on merkitty tällaiselle tilille. Tällaista tiliä saa tilinpitäjä käyttää Unkarissa vapaasti ilman erityistä lupaa.

3) Kotimainen tavarainvaihtokultapengö-tili.

Tällaiselle tilille saadaan merkitä unkarilaisten tuottajain maksuja ulkomailla asuville viejille, milloin Unkarin Kansallispankin suostumus on etukäteen saatu. Tältä tililtä voi-

daan suorituksia Unkarissa asuvillekin tehdä vain Unkarin Kansallispankin suostumuksella, mutta tämä lupa annetaan verrattain helposti, kuten myöhemmin esitetään.

4) Sospeso-tili.

Tälle tilille voidaan väliaikaisesti sijoittaa maksuja ulkomailla asuvalle viejälle, milloin maksun suorittamiseen vaaditaan Unkarin Kansallispankin suostumus ja suostumusta ei ole vielä saatu. Jos pankki tällaista lupaa ei anna, on rahat suoritettava takaisin rahain maksajalle.

5) Suljettu kotimainen kultapengö-tili.

Tällaisella tilillä olevia varoja voipi ulkomailla asuva Unkarissakin käyttää ainoastaan Kansallispankin suostumuksella, joka vain poikkeustapauksessa annetaan.

Saadaksensa Unkarin Kansallispankin suostumuksen rahojen maksamiseksi toisessa ja kolmannessa kohdassa mainituille tileille tulee kotimaisten tuottajain jättää johonkin niistä kahdestakymmenestäkolmesta Budapestin pankeista, jotka ovat oikeutetut harjoittamaan valuuttakauppaa, tuontia koskevat asiakirjat, minkä jälkeen Budapestin kauppa- ja teollisuuskamari antaa asiassa lausuntonsa. Tämän lausunnon perustuksella myöntää tahi kieltää Unkarin Kansallispankki pyydetyn luvan.

Määräykset näitten tilien käyttämis-oikeudesta ovat erinomaisen monimutkaisia. Täydellisesti vapaasti voidaan käyttää vain ensimmäiseksi mainittua tiliä. Vapaasti Unkarissa voidaan käyttää kotimaista kultapengö-tiliä. Sospeso-tili on luonteeltaan väliaikainen ja sitä voidaankin käyttää vain suorituksiin kotimaiselle tavarainvaihto-tilille. Suljetulla kotimaisella tilillä olevat varat ovat jotakuinkin liikkeestä poissa.

Ulkomaalaiselle on tärkein kotimainen tavarainvaihto-tili. Tälläkin tilillä olevain varain käyttämiseen vaaditaan tosin Unkarin Kansallispankin suostumus, mutta koska tällä tilillä olevat varat on saatu tavarain myynnin kautta Unkariin, myönnetään, kuten edellä mainittiin, helpommin lupa varain käyttä-

miseen.

Valuuttasäännöstely on erittäin ankarasti toimeenpantu. Pengösetelien ulkomaille vienti on kokonaan kielletty. Ulkomaille matkustavalle myönnetään ulkomaista rahaa vain 50 pengön arvosta ja suurempi määrä vain poikkeustapauksissa, milloin matkalle lähtijä voi osoittaa, että matka on vällan välttämätön. Seurauksena tästä on kuitenkin, että salakauppa on vilkas. "Mustassa pörssissä" maksetaan ulkomaisista valuutoista jopa 30 %:n ylihintaa ja samoin voidaan pengöseteleitä ostaa varsinkin Italiassa hyvinkin paljon alle parihinnan. Salakaupan vaikeuttamiseksi on säädetty, että ulkomailta lähetettyjä pengöseteleitä saadaan merkitä lähettäjän hyväksi pankissa vain Unkarin Kansallispankin suostumuksella ja, jos lupa annetaan, nämä rahat voidaan sijoittaa vaan suljetulle tilille.

Todellisesta viennistä saadut valuutat saavat pankit kuitenkin suurimmaksi osaksi ostaa laillisella tavalla. Tämä on saavutettu seuraavalla tavalla. Ennenkuin lupa tavarain ulkomaille viennille annetaan, täytyy lähettäjän joko tallettaa tavarain arvo vieraisissa valuutoissa Unkarin Kansallispankkiin tahi - mikä on tavallisempaa - saada pankin suostumus hinnain myöhempään suoritukseen. Viennin suoritukseksi voidaan - mikä edellä sanotusta jo käy ilmi - käyttää vapaata ulkomaista kultapengö-tiliä, mutta sitävastoin ei muita tilejä. On siis huomattava, että ulkomailta asuva ei voi muilla tileillä olevilla pengöillä maksaa ulkomaille lähetettäviä tavaroita. Tästä säännöstä ei juuri poikkeuksia myönnetä.

Eräs tärkeä poikkeus on tässä suhteessa tehty viininviennin edistämiseksi. Ulkomaille Sátoraljaujhelyn kaupungista (sanottu kaupunki on tokajerviinialueen keskus) viedyistä tokajerviineistä ei tarvitse suorittaa hintaa ulkomaisessa valuutassa. Muun viinin maksamiseen saadaan useimmissa tapauksissa - tosin kutakin tapausta varten saadun luvan perusteella - käyttää ulkomailta asuvain tavarainvaihto-tilillä ole-

via varoja. Nämä viinin myyntiä koskevat huojennukset eivät kuitenkaan ole voimassa vientiin nähden maihin, joitten kanssa Unkarilla on clearing-sopimus.

Estääksensä Unkarissa asuvia pitämästä varojaan ulkomailla on säädetty, että Unkarissa asuvain saatavat ulkomailla ovat luovutettavat Unkarin Kansallispankille, jos ne ovat syntyneet viime vuoden syyskuun 15 p:n jälkeen. Aikaisemmatkin saatavat ovat ilmoitettavat.

Lainanmyöntäminen ulkomailla asuvalle on myöskin kielletty, jos laina on määrätty ulkomaisessa valuutassa.

Tuontia varten myönnetään ulkomaista valuuttaa vain tar-
kan harkinnan jälkeen. Ratkaistaessa kysymystä, mitä tuontia varten valuuttaa on myönnettävä, otetaan etusijassa huomioon tuonnin tärkeys Unkarin taloudelle ja erityisesti pidetään silmällä, että teollisuus saapi tarvitsemansa raaka-aineet.

Vähemmän välttämättömäksi katsottu tuonti on myöskin saatu estetyksi siten, että lueteltuja tavaroita ei saada tuoda maahan ilman erityistä lupaa. Näitten tavarain luetteloa alin-
omaa lisätään, joten käytännöllisesti katsottuna tuonti kokonaisuudessaan on sidottu erikoisluvan saantiin.

Tämän ankaran valuuttasäännöstelyn hyöty on kuitenkin hyvin epäiltävä. Näitten toimenpiteitten kautta on tosin kyllä näennäisesti voitu pitää voimassa kultakanta, mutta epäkohdat Unkarin talouselämälle ovat niin suuret, että on kyseenalaista eikö kultakannasta maksettu hinta ole liian korkea. On kuitenkin myönnettävä, että pengön kotimainen arvo on pysynyt jokseenkin ennallaan.

Kysyin Unkarin ulkoasiainministeriltä, katsooko hän, että valuuttasäännöstelyn kautta on paljon voitettu. Ministeri myönsi, ettei voitto ole suuri, mutta lausui, että he eivät voi menetellä muulla tavoin. Näyttää todella siltä, että niissä

maissa, joissa, kuten Unkarissa ja Saksassa raha menetti sodan jälkeen koko arvonsa, ei suorastaan uskalleta päästää rahan arvoa alenemaan.

Tässä yhteydessä mainittakoon, että asetuksella tämän vuoden tammikuun 24 p:ltä on säädetty, että milloin yksityisoikeudellisesta sopimuksesta johtuva rahavelka on sopimuksen mukaan suoritettava kullassa tai kultarahhoissa, voidaan velka asetuksen voimassaoloaikana laillisesti suorittaa pengöissä, jolloin yksi pengö on laskettava vastaavan 0,26315789 gr. hienoa kultaa. Saamamiehellä on kuitenkin oikeus kieltäytyä vastaanottamasta suoritusta pengöissä, mutta on hän silloin velvollinen myöntämään velalliselle maksunlykkäystä siihen saakka, kunnes edellä mainittu asetus on kumottu. Tällä ajalla on sovittu korko lisättävä pääomaan, mutta korkoa korolle ei saa laskea.

Tämä asetus ei kuitenkaan ole voimassa suorituksiin nähden ulkomaille.

Köpenhaminassa, kesäkuun 18 p:nä 1932.

Quintala

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C27.

ASIA: _____

Budapestissä olevan lähetystön kaps. no 2.

Ministeri Palas.

Helsingissä, 24/6 1932.

Suomen Lähetystö

Köpenhaminassa, 24 päivänä kesäkuuta 1932.

Finska Beskickningen

N:o 1109.

*4 kirkkias
raportista
Savolainen*

*4 Savolainen P.
29 Valt. Min.*

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
1932	19/6/32	D. 1332
27/6/32	5	C27
5	C27	

Herra Ministeri,

Saan täten kunnioittaen lähettää
Budapestin lähetystön raportin N:o 2, jonka ni-
mikkeenä on:

Clearingsopimukset Unkarin ja e-
rinäisten muiden valtioiden välillä.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri,
syvimmän kunnioitukseni vakuutus.

Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A.S. Y r j ö - K o s k i n e n.

SUOMEN BUDAPESTISSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

RAPORTTI N:o 2.

Köpenhaminassa 24 p:nä kesäkuuta 1932.

ULKOASIAINMINISTERIÖN		19 32
19 68 he.		
28/6.32		
5	C27	

Asia: Clearingsopimukset Unkarin ja erinäisten muitten valtioiden välillä.

Unkarin clearingsopimusten tarkoituksena on maksun suorittamisen helpottaminen Unkarin ja sopimusvaltojen välillä tehdyistä tavarastoista. Tämän mukaisesti ne koskevatkin vain tavaravaihdon kautta syntyneitä maksusitoumuksia ja saatavia, mutta ei varsinaisia rahalainoja.

Ensimmäisen clearingsopimuksen teki Unkari Sveitsin kanssa marraskuun 14 p:nä 1931, mikä sopimus astui voimaan joulukuun 1 p:nä samana vuonna.

Myöhemmin on samanlaisia sopimuksia tehty Itävallan kanssa joulukuun 10 p:nä 1931, Ranskan kanssa maaliskuun 4 p:nä 1932, Saksan kanssa maaliskuun 5 p:nä 1932 ja sitä paitsi on jo tehty samanlaisia sopimuksia Belgian ja Italian kanssa, mutta ne eivät vielä ole astuneet voimaan. Parhaillaan keskustellaan tällaisista sopimuksista Tšhekkoslovakian, Romanian ja Jugoslavian kanssa.

Sopimusten perusajatus on, että kunkin maan kansalaisten tulee suorittaa, velkansa toisesta maasta saamista tava-

---

Jakelu (alempana olevien ohjeiden mukaan):

- 1) Tavallinen.
- 2) Tavallinen ja lisäksi 1le.
- 3) Ei tiedoituksiin.
- 4) Ei tiedoituksiin, mutta 1le.

roista oman maansa rahassa oman maan setelipankkiin. Ranskassa suoritus tapahtuu Pariisin Kauppakamarin yhteyteen perustettuun erityiseen kuittaustoimistoon (bureau de compensation). Pankit tiedoittavat tapahtuneet suoritukset toisilleen. Kurssi, jonka mukaan kunkin maan rahan arvo on laskettava, on sopimuksessa etukäteen määrätty. Tämä on ollut mahdollista, koska toistaiseksi näitä clearingsopimuksia on tehty vain sellaisten maitten kesken, jotka tosiasiallisesti tahi ainakin nimellisesti ovat pysyneet kultaannassa. Myyjä ei kuitenkaan ole oikeutettu heti saamaan maksua oman maansa setelipankilta, vaan vasta siten, kun tilillä, jolle ostaja-maan saatavat merkitään, löytyy varoja. Sopimuksissa Sveitsin, Saksan ja Ranskan kanssa on kuitenkin ehtona, että Unkarin Kansallispankilla on oikeus saada vapaasti käytettäväkseen eri sopimuksissa eri tavalla määrätty osa, jota siis maksajamaa ei saa käyttää Unkarista ostettujen tavarain suorituksiksi. Tämä määrä on esim. Ranskan kanssa tehdyssä sopimuksessa määrätty 15%:ksi, mutta nousee 25%:ksi sopimuksessa lähemmin määrättyin edellytyksin.

Jos sopimusmaissa on kaksi toiminimeä, jotka harjoittavat sekä tuontia että vientiä ja jotka keskenään voivat saamisensa kuitata, voivat nämä toiminimet saada tällaisen oikeuden.

Clearingsopimus tarkoittaa vain kotimaisten tavarain vaihtoa, ei siis muista maista tuotettujen.

Sopimukset on tehty kolme ja neljä kuukautta kestäviksi ja jatkuvat yhtä pitkän ajan, jollei niitä sanota irti.

Keskustelin Budapestissa ulkoasiainministeriön kauppapolittisen osaston johtajan, ministeri Niklin kanssa tällaisen clearingsopimuksen aikaansaamisen toivottavuudesta Suomen kanssa. Ministeri Nikl oli kuitenkin sitä mieltä, ettei, koska tavaravaihto Suomen ja Unkarin välillä tulevaisuudessakin todennäköisesti tulisi koskemaan vain muutamia tavaroita, olisi syytä

ryhtyä varsinaiseen clearingsopimuksen tekoon, vaan voitaisiin eräänlainen kuittaus saada aikaan asianomaisten pankkien kesken tahi voitaisiin kutakin kertaa varten sopia vaihtokaupasta.

Jos tämä olisi mahdollista, niin asia ensinnäkin saisi paljon nopeammin onnellisen ratkaisun, mutta toiseksi vältettäisiin eräs vaikeus, joka syntyy maassa, jossa, kuten Suomessa on asian laita, ei ole säädetty valuuttasäännöstelyjä. Clearingsopimus edellyttää, että ostaja ei saa suoraan maksaa ostamiinsa tavaroita myyjälle. Tämä on maissa, joissa valuuttasäännöstely on olemassa helppoa aikaansaada, mutta Suomessa se nykyään tuottaisi vaikeuksia.

Köpenhaminassa 24 päivänä kesäkuuta 1932.

Luutatus

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C27.

ASIA: .....

Budapestissä olevan lähetystön rap. no 3.

Ministeri Talar.

Helsingissä, 7/10 1982.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINSKA BESKICKNINGEN

Köpenhaminassa, 7 p:nä lokakuuta 1932.

NO 1632.

31/10/32		
10/10.32		LIL
FINLAND	C. FINN	ASIA
5	C 27	

Herra Ministeri,

Saan täten kunnioittaen lähettää

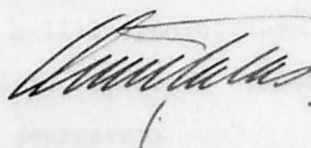
Budapestin lähetystön raportin NO 3, jonka

nimikkeenä on:

Unkarin uusi hallitus.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, sy-

vimmän kunnioitukseni vakuutus.

Herra Ulkoasiainministeri

Vapaaherra A.S. Y r j ö - K o s k i n e n .

Salainen.

SUOMEN BUDAPESTI-SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 3.

Köpenhamina:ssa 7 p:nä loka-kuuta 19 32.

31 lokac. 1932		
10/10-32	3	Litt.
RYHMÄ	OTAKS	ASIA
5	027	

Asia: Unkarin uusi hallitus.

Samoin kuin hallituspula toista vuotta sitten ei aiheutunut siitä, että hallitus olisi parlamentissa joutunut vähemmistöön, samoin kreivi Károlyinkin hallitus erosi saamatta parlamentissa epäluottamuslausetta. Nytkin oli syy erimielisyydessä omassa puolueessa. Kreivi Bethlenin hallitus kaatui vuosi sitten siihen, että hänen omat kannattajansa eivät voineet hyväksyä hänen hallituksensa tuhlailevaa valtion varojen käyttöä. Kreivi Károlyin hallituksen eron syynä olivat lähinnä hallituspuolueeseen kuuluvain maanviljelijäin maatalouden auttamista koskevat vaatimukset. Heidän vaatimuksensa olivat pääasiassa seuraavat:

Korke maataloustuotteista alennettava 4 prosentiksi, kolmen vuoden moratorion myöntäminen maataloudellisiin velkoihin nähden, liikkeesä olevan setelistön enentäminen inflatiota aiheuttamatta, teollisuustuotteiden hintain alentaminen maataloustuotteiden hintatasolle, laajalle tähtäävä maanomistusolojen uudistus, salaisen äänioikeuden säätäminen valtiollisissa vaaleissa ja vihdoin puoluejohdon luovuttaminen nuorempiin käsiin.

Kun kreivi Károlyi ei voinut näihin vaatimuksiin suostua ja kun hän ei halunnut hajaannusta hallituspuolueen riveihin,

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaaedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaaedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

niin jätti hän erohakemuksensa, jonka valtionhoitaja hyväksyi.

Kreivi Károlyin hallitus, vaikkakin se oli ollut vain hiukan toista vuotta ohjaksissa, jätti kauniin muiston jälkeensä. Perintö, jonka se oli saanut kreivi Bethlenin hallitukselta, oli erinomaisen vaikea. Valtion tulo- ja menoarviossa oli suuri vajaus ja pengön arvon säilyttäminen näytti erittäin vaikealta. Erinomaisen voimakkaalla kädellä toimeenpantu säästäväisyyspolitiikka sai kuitenkin budjetin tasapainoon ja lakkauttamalla ulkomaisten lainain kuolemusten ja korkojen suorituksen ulkomaisessa valuutassa sekä ryhtymällä ulkomaisen valuutan saannin ankaraan säännöstelyyn voitiin pengön arvo ainakin omassa maassa säilyttää.

Voidaan sentähden sanoa, - ja se tunnustetaankin yleisesti Unkarissa - että kreivi Károlyi onnellisesti sai ohjelmansa toteutetuksi.

Uuden hallituksen muodostaminen kohtasi vaikeuksia. Oli selvää, että uudenkin hallituksen tuli nojautua hallituspuolueeseen, jolla on niin suuri enemmistö parlamentissa, ettei voi ajatellaakaan muitten puolueitten muodostavan hallitusta.

Kaikkien silmät kääntyivät aluksi kreivi Bethlenin puoleen, joka, huolimatta siitä ankarasta arvostelusta, jonka alaiseksi hän toista vuotta sitten joutui omien puoluelaistensakin puolelta, kuitenkin edelleen on Unkarin voimakkain valtiollinen henkilö ja todellisuudessa myöskin hallituspuolueen johtaja. Valtionhoitaja tarjosikin ensinnä uuden hallituksen muodostamisen Bethlenille. Tämä ei kuitenkaan ottanut tarjousta vastaan, ilmoittaen, ettei hänen aikansa vielä ole tullut. Bethlen lienee kehoittanut valtionhoitajaa kääntymään joko ulkoasiainministeri Walkon tahi puolustusministeri Gömbösin puoleen.

Pitkien neuvottelujen jälkeen tarjosi valtionhoitaja Gömbösille uuden hallituksen muodostamisen ja tämän onnistui verrattain nopeaan saada hallitus kokoon.

Hallituksen muodostavat seuraavat henkilöt:

Pääministeri ja samalla puolustusministeri Julius Gömbös

Ulkoasiainministeri		Endre Puky
Sisäasiain	"	Frans Keresztes-Fischer +)
Kauppa	"	Tihamer Fabinyi
Maanviljelys	"	Mikael Kállay
Raha-asiain	"	Béla Imrédy
Oikeus	"	Andor Lázár
Kultus- ja opetusministeri		Bálint Hóman

Pääministeri on jo ollut puolustusministerinä sekä Bethlenin että Károlyin hallituksissa. Hän tuli kuuluisaksi järjestäessään Budapestin puolustuksen kuningas Kaarlen yrittäessä uudestaan palata Unkariin. Gömbös on Bethlenin läheinen ystävä ja jotkut arvelevatkin, että hän vain väliaikaisesti toimisi pääministerinä, kunnes Bethlen katsoisi oman aikansa tulleen. Toiselta puolen vakuutetaan, että Gömbös ei suinkaan aio luovuttaa asemaansa Bethlenille ja että Gömbös tunnettuna voima-ihmisenä tulisi kauan pysymään vallassa.

Herättää muuten huomiota, että uusi pääministeri t.k:n 3 p:nä oli saapuvilla ja piti puheen rintamamiesten kokouksessa Budapestin kaupunkipuistossa, johon oli saapunut noin 20,000 rintamamiestä ja jossa kokouksessa useat puhujat vaativat Unkarin vanhojen rajojen palauttamista ja huudettiin: "Alas Trianon". Kokous päättyi kaikkien läsnäolevain tekemään valaan: "Me valloitamme takaisin Pyhän Tapanin vanhan valtakunnan rajat".

Ministeriön uusista jäsenistä annan seuraavat tiedot:

Ulkoasiainministeri Endre Puky on synt. v. 1871 Kassassa, mikä kaupunki nyttemmin, kuten tunnettua, kuuluu Tšekkoslovakialle. Hän on lainopin ja valtiotieteiden tohtori, palveli nuorena Wienissä Unkarin ja Itävallan yhteisessä raha-asiainministeriössä, tuli v. 1906 nimitetyksi ali-ispaaniksi Abanyin komitaatissa, jossa toimessa hän oli maailmansodan aikanakin. Myöhemmin hän on kaksi eri kertaa ollut yli-ispaanina. Vuonna 1924 Puky valiti-

---

+) Hoitanut samaa salkkua Károlyin hallituksessa.

tiin parlamenttiin, jonka jäsenenä hän siitä saakka on ollut. Saavutti heti eduskunnassa suurta luottamusta, josta on osoitukse-
na, että hänet jo v. 1926 valittiin alihuoneen varapuhemieheksi,
mikä tehtävä hänellä vieläkin on. On erittäin tarmokkaasti toi-
minut unkarilais-italialaisen ystävyysväestön vahvistamiseksi.

Kauppaministeri Fabinyi on synt. 1890, lainopin tohtori "sub
auspiciis regis", erittäin harvinainen arvo, ahkera lainopillinen
kirjailija, Budapestin yliopiston dosentti, alihuoneen jäsen.

Maatalousministeri Kállay, synt. v. 1887, lainoppinut, ent. yli-
ispaani, ollut Bethlenin hallituksessa valtiosihteerinä kauppami-
nisteriössä, omistaa suuren sukukartanon, jota itse viljelee.

Oikeusministeri Lázár, synt. v. 1882, on 25 vuoden aikana toi-
minut Budapestissä asianajajana, astui vasta v. 1931 valtiolliselle
näyttämölle tullen valituksi alihuoneen jäseneksi. Samana vuonna
Gömbös puolustusministerinä nimitti hänet puolustusministeriön val-
tiosihteeriksi.

Raha-asiaiministeri Imrédy, synt. 1891, lainopin tohtori, Unka-
rin Kansallispankin johtaja, erittäin arvossapidetty talousmies, e-
dustanut Unkaria lukuisissa taloudellisissa neuvotteluissa ulko-
mailla.

Kultus- ja opetusministeri Hóman, synt. v. 1885, etevä histori-
oitsija, yliopiston professori ja Kansallismuseon johtaja, ei ole
aikaisemmin ottanut osaa valtiolliseen elämään.

Yleisesti tunnustetaan, että Gömbösin ministeristö on kokoon-
pantu kykenevistä miehistä. Huomiota on myöskin herättänyt se
seikka, että hallituksen jäsenet kaikki ovat verrattain nuoria
miehiä.

Lokakuun 11 p:nä esittäytyy uusi ministeristö eduskunnalle ja
silloin vasta saadaan lähempiä tietoja sen ohjelmasta.

Köpenhaminassa, 7 p:nä lokakuuta 1932.

